

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1608

av Johan Pehrson m.fl. (FP)

Stärkta möjligheter till kontaktförbud

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvidgade möjligheter till kontaktförbud.

Motivering

Varje år dödas 17 kvinnor av en man som de har eller har haft en nära relation till. Varje mord, varje slag, varje hot om våld är också ett mord, ett slag eller ett hot för mycket.

En av de mest utsatta grupperna är ensamstående mödrar som utsätts för våld av närstående. Våldet finns i alla samhällsskikt och mörkertalet är förmodligen stort.

Våldets konsekvenser är inte bara fysiska. Statistik från Brottsförebyggande rådet, Brå, visar att trots att risken att drabbas för våld är dubbelt så stor för män som för kvinnor, är kvinnor mer än dubbelt så oroliga för att bli utsatta för våld. Våld mot kvinnor blir därmed frihetsinskränkande också för dem som inte får slagen och hoten och blir ett problem som drabbar hela samhället – inte bara individer.

Dödligt våld är oftast en fortsättning på ett våld som har varit konstant under en längre period och närmare hälften av alla fall har föregåtts av polisanmälningar om hot och våld. Av de 17 mördade kvinnorna har rättsväsendet alltså varnats om cirka hälften. 85 procent av alla mord sker i kvinnans eller mannens bostad, eller i det gemensamma hemmet. Enligt Brå är svartsjuka och separationsproblem de två vanligaste orsakerna till varför kvinnorna mördas.

Med en folkpartist som jämställdhetsminister drev alliansregeringen igenom den största satsningen någonsin mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Totalt satsades en miljard kronor. Det arbetet måste fortsätta.

Politikens makt har givetvis gränser. Det går inte att lagstifta bort våld. Men givet all den information vi har finns det mer vi kan göra.

Den 1 oktober 2011 trädde alliansregeringens reform för att förbättra skyddet för hotade och förföljda personer i kraft. En viktig del i denna är en möjlighet att kombinera den strängaste formen av kontaktförbud med att så kallad elektronisk fotboja infördes.

Enligt lagen finns det tre olika typer av kontaktförbud konstruerade som en trappa:

1. Kontaktförbud: förbud mot att ta kontakt med eller följa efter en person. Får meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att en person ska förfölja eller begå brott mot en annan person.
2. Utvidgat kontaktförbud: förbud mot att uppehålla sig i närheten av den plats där en person bor, jobbar eller brukar vistas. Får meddelas om det kan antas att ett vanligt kontaktförbud inte är tillräckligt.
3. Särskilt utvidgat kontaktförbud: förbud mot att uppehålla sig inom ett större område än vad som är möjligt med ett vanligt kontaktförbud. Får meddelas om någon brutit mot ett utvidgat kontaktförbud. Ska i normalfallet förenas med krav på elektronisk fotboja.

Antalet beviljade kontaktförbud ligger ganska konstant kring 4 000 per år. Däremot har antalet anmälda överträdelser av kontaktförbud ökat kraftigt. Sedan 2008 har antalet ökat med över 50 procent. Under 2012 nåddes toppnivån 6 410 fall.

Folkpartiet menar därför att reglerna för kontaktförbud behöver stärkas. Både hotbilden och offrets rätt till rörelsefrihet ska väga tyngre än idag.

Kontaktförbud med fotboja bör kunna beslutas som en förstahandsåtgärd. Man ska inte vänta på att ett kontaktförbud utan fotboja misslyckas. Fotboja kopplad till en gps är en effektiv åtgärd vid brott som är kopplat till förföljelse. Det innebär att personen kan övervakas, och vid eventuella överträdelser kopplas larmet till polisen.

Upprepade brott mot kontaktförbud ska betraktas som ett allvarligt brott och leda till fängelse.

Offrets skydd vid frisläppande av fängelsedömda bör stärkas. Under fängelsestraffet har förövaren suttit inlåst och därmed inte kunnat bryta mot något kontaktförbud. Det finns därför i dag inte någon möjlighet att besluta om fotboja i samband med frisläppandet av förövaren även om det finns en extrem hotbild mot t.ex. en expartner. Förövare som dömts för grova brott mot närstående också ska kunna få kontaktförbud med fotboja direkt efter fängelsetiden.

Möjligheterna att besluta om utvidgade kontaktförbud bör öka, och huvudregeln bör vara att de kombineras med elektronisk fotboja redan vid andra steget i trappan. När någon gjort sig skyldig till grov kvinnofridskränkning och kontaktförbudet överträtts

upprepade gånger, bör kontaktförbudet kunna omfatta en eller flera kommuner eller ett helt län.

Johan Pehrson (FP)

Robert Hannah (FP)

Mathias Sundin (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)